

ЮВІЛЕЇ

ДО 80-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КРАЖАН СТАЛІНИ АНАТОЛІЇВНИ

11 січня 2019 р. виповнилося 80 років Кражан Сталіні Анатоліївні — відомому вченому-гідробіологу, кандидату біологічних наук, старшому науковому співробітнику Інституту рибного господарства НААН.

Народилася Сталіна Анатоліївна в м. Сольці Ленінградської області (Росія) в родині військовослужбовця. У 1961 р. закінчила ветеринарний факультет Української академії сільськогосподарських наук (нині — Національний університет біоресурсів і природокористування України).

З 1962 р. доля С. А. Кражан тісно пов'язана з Інститутом рибного господарства НААН, в якому вона пропрацювала 53 роки: спочатку старшим лаборантом (1962–1963 рр.), потім молодшим (1963–1965 рр.), науковим (1969–1972 рр.) та старшим (1972–1997 рр.) науковим співробітником, завідувачкою сектору технології відтворення цінних гідробіонтів (1997–2006 рр.), завідувачкою лабораторії гідробіології і технологій культивування цінних безхребетних (2007–2013 рр.) та провідним науковим співробітником (2013–2015 рр.) цієї ж лабораторії.

Після закінчення аспірантури (1965–1969 рр.) при Інституті рибного господарства, в 1970 р. Сталіна Анатоліївна захистила дисертацію за темою «Зоопланктон та зообентос солонуватоводних водойм півдня України (на прикладі Херсонської та Миколаївської областей)» і здобула науковий ступінь кандидата біологічних наук, а в 1977 р. їй було присуджено наукове звання старшого наукового співробітника.

Наукова діяльність С. А. Кражан була пов'язана з вивченням та спрямованим підвищенням розвитку природної кормової бази водойм, розведенням живих кормів та цінних безхребетних. Вона була одним із головних розробників інтенсивної технології вирощування рибопосадкового матеріалу в рибогосподарських зонах України. Під керівництвом Сталіни Анатоліївни проводилися роботи з розробки технологій відтворення та вирощування делікатесних водних моллюсків ампулярій на наземних равликів геліксів, здійснювалися розробки технологій підвищення рибопродуктивності ставів за рахунок застосування нових нетрадиційних видів добрив тощо.

Впродовж багатьох років вона відповідала за науково-технічне співробітництво з зарубіжними країнами. Зокрема, нею були проведені науково-дослідні роботи щодо вивчення впливу очищених стічних вод тваринницьких комплексів на екосистему водойм, які виконувалися в рамках міжнародного співробітництва з польським Інститутом зоотехніки. Окрім цього, вона

координувала роботи з гідробіологічних досліджень Херсонського, Львівського та Дніпропетровського опорних пунктів Інституту рибного господарства.

Поряд з науковою, Сталіна Анатоліївна займалася і педагогічною діяльністю на кафедрі аквакультури факультету водних біоресурсів НУБіПУ, де викладала дисципліни «Гідробіологія», «Розведення живих кормів», «Технологія культивування цінних безхребетних», «Основи марикультури», а також читала курс лекцій в Інституті підвищення кваліфікації працівників харчової промисловості.

Кражан Сталіна Анатоліївна одночасно з прямими обов'язками виконувала значний обсяг сумісної роботи: була головою Науково-технічного товариства Інституту та членом Республіканського товариства, головою Гідробіологічного товариства Інституту, членом вченої ради Інституту та членом редколегії журналу «Рибогосподарська наука України».

З 1994 по 2013 рр. Сталіна Анатоліївна виконувала обов'язки вченого секретаря спеціалізованої вченої ради Інституту рибного господарства із захисту докторських та кандидатських дисертацій зі спеціальностей «Рибництво» та «Іхтіологія». За цей період у спеціалізованій вченій раді було захищено 5 докторських та 60 кандидатських дисертацій.

С. А. Кражан — автор понад 200 наукових праць, в тому числі 6 монографій, 18 патентів, 12 технологій та методичних рекомендацій тощо. Під її керівництвом підготовлено 2 кандидати наук.

Поєднуючи в собі відданість своїй справі з чуйністю та доброзичливістю, Сталіна Анатоліївна донині користується незмінним авторитетом та глибокою повагою серед колег та співробітників Інституту. За багаторічну сумлінну працю її було нагороджено медалями «Ветеран праці», «За доблесну працю», «До 1500-річчя Києва», а також багаторазово відмічено подяками, почесними відзнаками та грамотами Національної академії аграрних наук України.

Кражан Сталіна Анатоліївна є «Почесним працівником рибного господарства України», «Ветераном рибного господарства», а з 2018 р. — «Почесним доктором Інституту рибного господарства».

Колектив Інституту щиро вітає Сталіну Анатоліївну з ювілеєм і бажає міцного здоров'я, оптимізму, довгих років життя, благополуччя, поваги оточуючих і розуміння близьких, турботи і тепла від рідних, радості та щастя! Усіх благ Вам і гармонії душі на многії, многії літа!

***Грициняк І. І., директор Інституту рибного господарства НААН,
доктор с.-г. наук, професор, академік НААН***

***Григоренко Т. В., канд. с.-г. наук, зав. лаб. гідробіології та
технологій культивування цінних безхребетних***

